

Norbert Morciniec

GRAMATYKA KONTRASTYWNA

**WPROWADZENIE DO NIEMIECKO-
-POLSKIEJ GRAMATYKI KONTRASTYWNEJ**

WYDAWNICTWO
WYŻSZEJ SZKOŁY FILOLOGICZNEJ
WE WROCŁAWIU

© Copyright by Norbert Morciniec and Wyższa Szkoła Filologiczna we Wrocławiu,
Wrocław 2014

Recenzent: prof. Michał Post

Korekta techniczna: Barbara Woldan

DTP: Dorota Bazan

Projekt okładki: Konstancja Górny

ISBN 978-83-60097-54-0 (pdf)

WYDAWNICTWO WYŻSZEJ SZKOŁY FILOLOGICZNEJ WE WROCŁAWIU
50-335 Wrocław, ul. Sienkiewicza 32, tel. (+48 71) 328 14 14
fax (+48 71) 322 10 06, <http://www.wsf.edu.pl>, e-mail: wsf@wsf.edu.pl
Wydanie I.

Spis treści

Przedślowie	5
1. Przedmiot gramatyki kontrastywnej i jej cele badawcze	7
2. Historia i stan obecny gramatyki kontrastywnej	17
3. Metody badań kontrastywnych	21
4. Kontrasty foniczne	27
4.1. Interferencja i transferencja	27
4.2. Kontrasty fonemiczne, alofoniczne i kombinatoryczne	31
4.3. Kontrasty w zakresie akcentuacji i intonacji	38
5. Kontrasty morfologiczne	45
5.1. Rodzaje morfemów	45
5.2. Konstrukcje morfemiczne	46
5.3. Kategorie gramatyczne	46
5.4. Przypadki rzeczowników	48
5.5. Rodzaj gramatyczny	51
5.6. Przymiotnik	54
5.7. Czasownik	57
6. Czy czas teraźniejszy może wyrazić zdarzenia przyszłe?	63
7. Kontrasty składniowe	67
7.1. Miejsce orzeczenia w zdaniu oznajmującym	67
7.2. Rama zdaniowa	68
7.3. Miejsce czasownika w zdaniu pytającym	69
7.4. Miejsce orzeczenia w zdaniu podrzędnym	70
7.5. Dopełnienie rzeczownikowe i zaimkowe	71
8. Kontrasty leksykalne	75
8.1. Rodzaje ekwiwalencji	76
8.2. Kontrasty idiomatyczne	86
8.3. Fałszywi przyjaciele	88
Bibliografia (wybór)	93

Przedśłowie

Powstanie niniejszej publikacji zainspirowały wykłady z zakresu gramatyki kontrastywnej, prowadzone od kilku lat dla studentów filologii germańskiej Wyższej Szkoły Filologicznej we Wrocławiu. Pomyślana jest ona jako pomoc naukowa towarzysząca zajęciom dydaktycznym z tego przedmiotu. W podręczniku omówiony został przedmiot gramatyki kontrastywnej oraz jej cele badawcze i metody badań porównawczych. Zawartość publikacji stanowią również wybrane zagadnienia dotyczące polsko-niemieckich kontrastów w zakresie fonologii, morfologii, składni i słownictwa. Szczególną uwagę poświęca się zagadnieniom interferencji językowej oraz możliwości prognozowania błędów, jakie powstać mogą w procesie opanowywania języka niemieckiego przez Polaków. Umieszczona na końcu bibliografia daje nie tylko świadectwo rozwoju gramatyki kontrastywnej, lecz stwarza również możliwość dalszego samodzielnego rozszerzenia swojej wiedzy o dziedzinie językoznawczej, której wyniki badawcze mają duże znaczenie dla praktyki translatorskiej i glottodydaktycznej.